

мане и осмисляне. Най-често срещаното обяснение е, че обичал да ходи в сърмени дрехи, целият в злато, или по косите му имало алтъни, а по дрехите му пришити рубета /малки жълтици/.¹³² Има и друга представа не толкова свързана директно със златото и гиздилата, а повече с новите идеи - „бил златен, хубав човек, който искал да освободи България“. ¹³³ Знае се и за двама Алтанлъ Стояновци - единият е Елховчанин- в четата на Вълчан войвода, а другият е от Котел.¹³⁴ Възможно е в преданията да е запазен спомена и знанието за две личности с това прозвище и име и ако е така, то преданията в Сливенско и Котленско са определено за Алтанлъ Стоян от Котел. В тях той категорично е определен като владетел на проходите и прочут нападател на турска хазна.¹³⁵ Едно от преданията събира почти всичката информация, съхранена за Алтанлъ Стоян - от младите му години до гибелта му.¹³⁶ Такива „обобщаващи“ предания за хайдути се срещат често в Сливенско. В много от тях се разказват различни варианти за гибелта им, но в повечето случаи тя е при сражение, двубой. И отново на преден план излиза стремежът към изтъкване на героичните им подвизи и най-вече двуборствата им с турците. С такъв голям подвиг се е прочул Алтанлъ Стоян, обирайки царска хазна от 40 катъра злато.¹³⁷

Друг прочут войвода от този край е Кара Танас. Преданието сочи, че той е от с. Катунище, за което битува знанието, вътъкано в изреча: „Осем къщи - девет хайдутина“ или „Девет къщи - тринайсет хайдутина“. ¹³⁸ Всъщност това е достатъчната мотивация за образа на Кара Танас. Щом е от такова село не може да не бъде юначен, буен и по хайдушки непокорен. Във всичките предания за него основното, което се изтъква, е това. За подвизите, заради които става хайдутин - отмъщението му на турчина, „задирял“ жена му и сестра му Дойна, отвличена и убита от турците в местност, която се нарича Дойнини могили. И Кара Танас има „свое“ заровено съкровище, придобито чрез обир на турска хазна, която той обира сам или заедно с Алтанлъ Стоян, или Индже и която се състои от 40 катъра злато. Но за отбелязване е, че в едно от преда-